

corum præfatorum, ac loca eorum fisco ipso jure devoluta, & incorporata sint, & esse censeantur, omnibus dignitatibus, & quomodolibet obtentis beneficiis, privati existant, neque ad civitates & loca præfata ullo unquam tempore remitti possint, & si aliquando eos redintegrari contigerit, nihilominus infames remaneant, illisque bonorum, & dignitatum portæ perpetuo claudantur. Rom. 4. Cal. April. 1566.

C A P. VII.

Bonorum immobiliis Gallicana Ecclesie alienatio permititur in subsidium belli ad extirpandas hereses.

Sixtus V.

Cum charissimus in Christo filius noster Henricus, Francorum Rex Christianissimus, suis literis & nuntiis nobis significaverit, se jam omnes propemodum modos tenasse reducendi haereticos, qui jam aliquam partem regni sui inficerant, in viam veram & Catholicam, ac tot retroactis seculis in illo regno usitatam, magna cum pietatis laude & ipsius regni tranquillitate, nec tamen quicquam proficeret potuisse, volens satisfacere debito suo erga Deum omnipotentem, per quem Reges regnant, paci etiam & quieti Regni sui consulere cupiens: scriptum est enim: Omne Regnum in se divisum desolabitur: conscientiae etiam securitati, & animæ sua saluti, qua nulla res est pretiosior, prospicere intendens, quando alia via non licuit, ad arma succurrentum duxit, quo hanc pestem ex suo regno ejiceret & eliminaret: eodem etiam tempore non solum conservatione Ecclesiæ, ac personarum & bonorum Ecclesiasticorum, sed etiam recuperatione eorum, quæ ab his haereticis detinentur, & impie tractantur, diligenter intenderet: cum aliquo de his omnibus rationem Deo redditurus, divini iudicij ultiōnem merito reformidare cogatur, si remisse ac negligenter negotium Dei ac religionis, Ecclesiæ etiam & bonorum occupatorum tractaret. Quare cum jam arms sumperit, hoc sancto proposito constantissime obseruat, justum esse duxit, ut Clerus etiam Gallie partem oneri sustineat, quod etiam ipse idem Francie Clerus legitime congregatus, necessarium judicavit, istis bellorum tempestibus Regi succurrentum esse, etiam per alienationem bonorum immobilium: nobis ita que supplicari fecit, ut dicto Clero facultatem vendendi bona mobilia vel immobilia, usque ad valorem centum milium scutorum in redditibus annulis concederemus: nos considerantes, quod si bellum hoc eum exitum habuerit, quem & optamus, & aspirante regiis conatibus divina clementia firmiter speramus, Ecclesiasticus ordo non solum conservabit, quæ nunc possidet, sed recuperabit jam ab haereticis occupata, quorum non parva summa est, postulatis regiis libenter anniūmus; ita tamen ut hic ordo servetur, in præsens quinquaginta tantum milia alienentur, quæ summa, ut quam minimo Ecclesiæ detrimento efficiatur, & fideliter atque utiliter in usum designatum erogetur, &c.

TITULUS VIII.
DE OFFICIO LEGATI.

C A P. I.

Legati residere tenentur in locis, ad quæ deputantur.

Leo X. in Concilio Lateranensi.

Nallis Cardinalibus provincias ac civitates legationis titulo obtinentes, eas per locum tenentes aut officiales quoquaque administrare licet, sed personaliter ipsi pro majori parte temporis adesse, atque eas omni vigilancia regere & gubernare teneantur: & qui nunc titulum legationis obtinent, aut pro tempore obtinabunt, si in Italia, intra tres meses, si extra Italiam,

quinque, a die præsentis publicationis, ad suas provincias ire, ac maiorem temporis partem ibi residere teinantur: nisi de nostro & successorum nostrorum mando, pro aliquibus gravioribus negotiis in Romana Curia retineantur, vel ad alia loca, prout necessitas postulat, mittantur: & tunc in dictis provinciis ac civitatibus vi-legatos, auditores, locutentes, ceterosque consules officiales cum debitis provisionibus ac salariis habeant. Qui præmissa omnia & singula non servaverit, emolumentis quibusunque legationis caret. Quæ quidem propter hoc antiquitus ordinata & instituta fuerunt, ut opportuna legatorum præsentia populis esset salutaris, non ut ipsi laborum & curarum penitus expertes, lucro tantum, suæ legationis titulo inharent. Rom. 3. Non. Maij. 1515.

TITULUS IX.
DE INSULIS NOVI ORBIS.

C A P. I.

Ad propagandam fidem Christianam novi orbis Insulæ conciduntur iuri & dominio Regis Catholici, Ferdinandi Arragon.

Alexander VI.

Alexander Episcopus, servus servorum Dei, Ferdinando Regi, & Isabella Reginæ Castellæ, Legionis, Arragonum, Sicilæ, & Granata, illistribus, salutem & Apostolicam benedictionem. Inter cetera divinæ majestati beneficita opera, & cordis nostri desiderabilis, illud profecto potissimum existit, ut fides Catholica, & Christiana religio, nostris præsertim temporibus exaltetur, ubilibet amplietur & dilatetur, animarumque salus procuretur, ac barbaricæ nations deprimitur, & ad fidem ipsam reducantur. Unde cum ad hanc sacram Petri sedem divina favente clementia (meritis licet imparibus) evenisti fuerimus, cognoscentes vos, tanquam veros Catholicos Reges & Principes, quales semper fuisse novimus, & a vobis præclare gesta toti pene iam orbi notissima demonstrant, ne dum id exoptare, sed omni conatu, studio & diligentia, nullis laboribus, nullis impensis, nullisque parendo periculis, etiam proprium sanguinem effundendo efficere, ac omnem animum vestrum, omnesque conatus ad hoc jamdudum dedicasse, quemadmodum recuperatio regni Granatae a tyrrannie Saracenorum hodiernis temporibus per vos, cum tanta Divini nominis gloria, facta testatur, digne ducimus non immerito, & debemus illa vobis etiam sponte & favorabiliter concedere, per quæ hujusmodi sanctum & laudabile ab immortali Deo coeptum propositum, in dies ferventiori animo, ad ipsius Dei honorem & imperii Christiani propagationem prosequi valeatis. Sane accepimus, quod vos dudum animum proposueratis, alias insulas & terras firmas, remotas & incognitas, ac per alios hactenus non repertas, querere & invenire, ut illarum incolas & habitatores ad colendum Redemptorem nostrum, & fidem Catholicam profundum reduceretis, hactenus in expugnatione & recuperatione ipsius regni Granatae, plurimum occupati, hujusmodi sanctum, & laudabile propositum vestrum ad optatum finem perducere nequivistis: sed tandem sicut Domino placuit, regno predicto recuperato, volentes desiderium adimplere vestrum, dilectum filium Christi-

phorum

a Constitutio ab Historiis celebrata: illa est, que Reges Portugallie & Castelle inter, Indias dividebat, ne ad armæ devenirentur. Eß autem Ferdinandus hic V. Arragonie Rex, Joannis filius, Alphonse Neapolitanus frater, Caroli V. & Ferdinandi Imp. avus. Qui in uxorem duxit Isabella Castellæ Reginæ, maxima regna conjunxit, & Johannam post Philippo Austriogutam, procreavit.

phorum Columbum, virum utique dignum & plurimum commendandum, ac tanto negotio aptum, cum navigiis & hominibus ad similia instructis, non sine maximis laboribus & periculis ac expensis destinatis, ut terras firmas & insulas remotas & incognitas hujusmodi, per mare, ubi hactenus navigatum non fuerat, diligenter inquirere: qui tandem (divino auxilio) facta extrema diligentia in mare Oceano navigantes, certas insulas remotissimas, & etiam terras firmas, quæ per alios hactenus repertas non fuerant, invenerunt, in quibus quam plurimæ gentes pacifice viventes, & ut asseritur, nudi incidentes, nec canibibus vescentes, inhabitans, & ut præfati nunci vestri possunt opinari, gentes ipsæ in insulis & terris prædictis habitantes, credunt unum Deum creatorum in celis esse, ac ad fidem catholicam amplexandum, & bonis moribus imbuendum satis apti videntur, spesque habetur, quod si erudirentur, nomen Salvatoris Domini nostri Jesu Christi, in terris & insulis prædictis faterentur, ac præfatus Christophorus in una ex principalibus insulis prædictis, jam unam turrim satis munitam, in qua certos Christianos, qui secum iverant, in custodiam, & ut alias insulas ac terras firmas, remotas & incognitas inquirerent, posuit, construi & edificari fecit: in quibus quidem insulis & terris jam repertis, aurum, aromata, & alia quamplurimæ res pretiosa diversi generis, & diverse qualitatis reperiuntur, unde omnibus diligenter, & præsertim fidei Catholicae exaltatione & dilatatione (prout decet Catholicos Reges & Principes) consideratis, more progenitorum vestrorum claræ memoria Regum, terras firmas & insulas prædictas, illarumque incolas & habitatores vobis, divina favente clementia, subiecte, & ad fidem catholicam reducere proposuitis. Nos igitur hujusmodi vestrum sanctum & laudabile propositum plurimum in Domino commendantes, ac cupientes, ut illud ad debitum finem perducatur, & ipsum nomen Salvatoris nostri in partibus illis inducat, hortamur vos quamplurimum in Domino, & per sacri lavaci suscipiemus, qua mandatis Apostolicis obligati esitis, & vobis misericordia Domini nostri Jesu Christi attente requirimus, ut cum expeditione hujusmodi omnino prosequi & absumere proba mente orthodoxæ fidei zelo intendatis, populos in hujusmodi insulis & terris degentes, ad Christianam religionem suscipiendum inducere velitis & debeat, nec pericula, nec labores ullo unquam tempore vos deterrent, firma spe fiduciae conceptis, quod Deus omnipotens conatus vestros feliciter prosequetur. Et ut tanti negotii provinciam, Apostolica gratia largitate donati, liberius & audacius assumatis, motu proprio, non ad veltram, vel alterius pro vobis, super hoc nobis oblate petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, omnes insulas & terras firmas inventas & inveniendas, detectas & detegendas, versus occidentem & meridiem, fabricando & construendo unam lineam a Polo Arctico, scilicet Septentrione, ad Polum Antarcticum, scilicet meridiem, seu terra firmæ, & insule inventa & invenienda sint versus Indiam, aut versus aliam quamcumque partem, quæ linea distet a qualibet Insularum, quæ vulgariter nuncupantur, de los Azores y cabo verde, centum leucis versus occidentem, & meridiem, ita quod omnes insulæ, & terra firmæ repertæ & reperienda, detectæ & detegendas, a præfata linea versus occidentem & meridiem, per alium Regem aut Principem Christianum non fuerint actualiter possesse, usque ad diem nativitatis Domini nostri Jesu Christi proxime præteritum, a quo incipit annus præsens millesimus quadragesimus nonagesimus tertius, quando fuerunt per numeros & Capitaneos vestros inventæ aliquæ prædictarum insularum, auctoritate omnipotentis Dei, nobis in beato Petro concessa, ac Vicariatus Jesu Christi, qua fungimur in terris, cum omnibus illarum dominis, civitatibus, castris,

TITULUS X.
DE BENEFICIORUM COLLATIONE, ET IMPETRATIONE.

C A P. I.

Beneficiarum aut dignitatum tam regularium quam secularium administrationem, neglecta expeditione literarum Apostolicarum, aut illis non expeditis suscipere, fraudis est reistitutioni fructuum obnoxie.

Julius II. in Concilio Lateranensi.

Roman Pontificis circumspeta providentia ad ea libenter intendit, per quæ animarum periculis, Ecclesiæ & Monasteriorum dispendiis obviatur, Cameræque Apostolicæ (cui diversa impeniarum onera, pro Ecclesiæ Romanæ statu conservando, quotidie incumbunt) indemnitati debite provideatur. Cupientes igitur, ne provisiones, concessiones, & gratia Apostolicæ sedis, & præcipue, quæ a nobis emanarunt, & pro tempore emanabant, diu maneat in suspense, sed perfecte ad actum, iuxta Apostolicas constitutiones, deducantur. Et ne Ecclesiæ, Monasteriorum, & Ecclesiæ siasi-

Q q q q

a Similis in repertorio in verb. Gratia, debita forma gratiarum literis non expeditis, sub pena excommunicationis Ecclesiæ & beneficiorum, nemo se in miscere debet administrationi corundem.

Tom. II.

sticarum dignitatum Praelati quicunque, seu commendatarii, & administratores, absque titulo, & literis Apostolicis in animarum suarum periculum, regimini, & administrationi eorundem se ingerere, aut alias illis se immiscere praeferunt, praesenti constitutione perpetuo valitura declaramus, quod constitutiones Bonifacii, Alexandri, Pii, & Innocentii praedecessorum nostrorum juxta illarum tenores perpetuis temporibus inviolabiliter observentur, quoad paenam, & censuras etiam privationis in eis expressas. Dat. Rom. 5. Cal. Aug. Pont. nostri an. 2. Dom. 1505.

C A P. II.

Parochialium Ecclesiarum collationes citra formam a Concilio Tridentino prescriptam facte nullius sunt effectus, aut juris.

Pius V. in Concilio Tridentino.

Statuit Synodus Tridentina a, ut occurrente vacatione parochialis Ecclesiae, etiam generaliter vel specialiter, etiam vigore indulti in favorem S. R. E. Cardinalium, aut alias quomodolibet reservata, vel affecta, debet Episcopus habita notitia vacationis Ecclesiae, si opus fuerit, idoneum in ea Vicarium cum congrua ejus arbitrio frumentum portionis assignatione constitueret, qui onera ipsius Ecclesiae sustineat, donec ei de Rectore provideatur, & deinde Episcopus, & qui jus patronatus habet, intra decem dies, aut aliud tempus ab Episcopo prescribendum, aliquos clericos ad regendum Ecclesiam idoneos, examinatores juxta formam ejusdem Synodi deputatis, nominet, & nonnisi ab eisdem examinatoribus per concursum aliorum examinatores, etiam tanquam magis idoneo, ab Episcopo judicato, & electo, de Ecclesia provideatur: alias provisiones, seu institutiones omnes praeter formam praeditam facta surreptitiae censeantur. Sed quoniam res humanae semper in deterius prolabuntur, nisi sit, qui eas retineat, ac debitis executioni demandet, & verendam sit, ne propter constitutionem hujusmodi transgressionem maximisabus oriatur: Nos, ad quorum notitiam non sine gravi nostra molestia pervenit nonnullos ex venerabilibus fratribus nostris, Archiepiscopis, & Episcopis, occurrente vacatione parochialium Ecclesiarum, eas nullo, aut minus rite servato examine, praesertim illo, quod per concursum fieri debet ex Concilio Tridentino, vel etiam rite servato, personis minus dignis, carnalitatis, aut alium humanae passionis affectum, non rationis judicium sequentes contrulisse, & de eis providisse, volentes (quantum cum Deo possumus) hujusmodi, ac etiam futuris periculis occurtere, eorundem praedecessorum nostrorum constitutiones praefatas etiam innovando, auctoritate Apostolica tenore praesentium omnes, & singulas collationes, provisiones, institutiones, & quavis dispositiones parochialium Ecclesiarum ab eisdem Episcopis, & Archiepiscopis, ac quibusvis aliis collatoribus, tam ordinariis, quam delegatis S. R. E. Cardinalibus, ac sedis Apostolica Legatis, vel nuntiis, praeter, & contra formam ab eodem Concilio Tridentino, praesertim in examine per concutum faciendo prescriptam, factas, aut in futurum facientes nullas, irritas, ac nullius roboris, vel momenti fore, & esse, nullumque provisus jus, aut titulum etiam coloratum possidendi præbere, & parochiales Ecclesias hujusmodi, ut prius ante collationes hujusmodi vacabant, exnunc vacare statuimus, decernimus, & declaramus, eaque omnes pro tempore sic vacantes nostræ, & sedis Apostolica, seu eorum, quibus jus conferendi eas, praeterquam Episcopis, & Archiepiscopis, qui curam dicti examinis juxta decretum Concilii habere debent, competit, dispositioni reservamus. Insuper ne parochiales Ecclesiae diu in suspenso maneat in maximum animarum periculum, qua-

C A P. III.
Reclamare possunt electioni minus digni digniores in Ecclesiis parochialibus licita appellatio.

Idem ibidem.

UT non solum dignis, sed magis idoneis repertis juxta Conciliis decretum, parochiales Ecclesiae conferantur, volumus, & decernimus, quod si Episcopus minus habet posthabitum magis idoneis, elegerit, possunt ii, qui rejecti fuerint, a mala electione hujusmodi ad Metropolitanum, vel si ipse eligens Metropolitanus, aut exemptus fuerit, ad viciniorem ordinarium, uti nostrum, & sedis hujusmodi delegatum, aut alias ad ipsam sedem Apostolicam appellare, ac præelectum ad novum examen coram ipso appellationis Judice, & ejus examinatoribus provocare, & constito de prioris eligentis irrationalib[us] judicio, eoque revocato parochialis magis idoneo per eundem Judicem appellationis auctoritate nostra (quatenus collatio ad Episcopum, a quo appellatum fuit, spectaret,) conferatur, alias eidem magis idoneo per Judicem appellationis approbatu[m] conferenda remittatur ad eum, ad quem collatio, provisio, vel institutio spectabit. Hæc tamen appellatione interposta interim non impedit, aut suspendat, quo minus electio per ordinarium primo loco facta interim debita demandetur executioni, & provisus ab eadem Ecclesia cau-

a Conc. Trid. sess. 23. capit. 1. c. dudum ext. de elect. c. licet canon in 6. eod.

fa appellationis hujusmodi dependente non amoveatur. Et si qui a sententia per Judicem appellationis lata duxerit appellandum, is tunc ad sedem ipsam Apostolicam appellabit. Si secus in premissis omnibus, & singulis actum, aut attentatum fuerit, irritum decernimus, & inane.

C A P. IV.

Beneficii cuiuscunq[ue] imperatio, q[ue] suppositam dolo maiorum examine prodit personam, & conditione quapiam pacificatur questus, aut privati lucri gratia, est falsa, & irrita.

Paulus IV.

FRaudibus, & dolis, ac heresi simoniaca, quantum cum Deo possumus, efficaciter occurrere volentes, Apostolica auctoritate tenore præsentium statuimus, & ordinamus, atque decernimus, quod de cætero omnes, & singuli, qui occasione beneficiorum obtinendorum se alios esse simularerint, & tanquam tales se in examine supposuerint, aut beneficia pro personis id ignorantibus, seu pro se, vel pro aliis cum a oblatione aliquis annua pensionis, aut pro aliis cum spe pensionem annuam, aut aliud quantumvis modicum temporale commodum ab eis consequendi, vel pro se ipsis principaliter, & intentione ea postmodum in favore aliorum, etiam quantumvis idoneorum, & benemeritorum cum simili pensione, aut commendo, aut etiam sine eo resignandi obtinere procuraverint, cujuscunq[ue] status, gradus, ordinis, & conditionis existant, etiam Episcopali, aut alia majori dignitate Ecclesiastica, vel Cardinalatus honore, seu mundana, etiam Regali, Ducali, aut Marchionali praeminentia præfulgeant, excommunicationis, & anathematis, ac maledictionis aeternæ sententiam, a qua nisi a nobis, aut Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo constituti, absolvit nequeant, necnon privationis omnium, & singulorum beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, secularium, & quorumvis ordinum regularium, per eos in titulum, vel commendam, aut alias quomodolibet obtentorum, & inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, pœnam eo ipso absque alia desuper facienda declaratione incurant, ita ut constito solum sumarie, & extrajudicialiter, quod ipsis contra tenores praesentium aliquid fecerint, per curia caufarum Camera Apostolica generali adjutorem, seu viceadjutorem, vel ejus locumtenentem pro talibus, & ut tales publicari possint. Et nihilominus, sicut præfertur, obtenta, literis super dispensatione ea retinendæ fibi concessa non expeditis retinentes, aut possessionem beneficiorum literis Apostolicis super illis non confessis apprehendentes, seu per alios apprehensam, ratam & gratam habentes, beneficia sic retentis, aut apprehensa, & omne jus, quod in illis, vel ad illa pro tempore quomodolibet habuerint, eo ipso amittant, illisque & illo privari, ac ad illa de cætero obtinenda perpetuo inhabiles, nec illa ulterius, & prætextu novi tituli, aut nova commendæ, vel unionis, seu alterius dispositionis etiam Apostolica auctoritate facta, assequi valeant, seu beneficia ipsa, tanquam de jure & facto vacantiis, aliis conferri, seu commendari, & per quosvis, tam ab eorum ordinariis collatoribus, quam a sede prædicta, libere impetrari possint, & si beneficia ipsa litigiosa fuerint, colligantibus in omni jure, & ad omne jus, quod beneficia retinentibus, aut possessionem apprehendentibus hujusmodi in eisdem beneficiis, vel ad illa quomodolibet competebat, aut competere poterat, eo ipso, absque aliquo juris aut hominis ministerio, surrogantur & surrogati esse censeantur, ac in eorum favorem causa desuper pendens advocata, & lis extincta fuisse, & similiter esse censeatur. Quodque de cætero supplicationis, etiam manu nostra, & motu proprio signata, nisi habuerint clausulam, quod eorum sola signatura sufficiat, nullam aliam, quam per literarum super illis conficiendarum fidem aut probationem faciant, seu præfert, nec ulla eis in aliquo alio casu fides adhibeatur, aut adhiberi possit.

C A P. V.

Qui retinent aut possident beneficia Ecclesiastica, priusquam Apostolicis literis possessionis probetur, beneficia illis privantur, & ad alia obtinendi perpetuo sunt inhabiles.

Julius III.

Julius Papa Tertius, cui nuper innotuit, quod licet alias felic. record. Gregor. X b lanciverit, quod nullus extunc de cætero administrationem dignitatis, ad quam electus esset, priusquam celebrata de ipso electio confirmaretur, sub Economatus, vel procurationis nomine aut alio de novo quæsito colore, in spiritualibus vel temporalibus, per se vel per alium, pro parte vel in totum gerere, vel recipere, aut illis se immiscere præsumeret, omnes illos, qui fecerint, jure, si quod illis per ele-

a Beneficiorum impetraciones libera esse debent, & ab omninitatione alienæ. Craver. consil. 122. Natta consil. 293. mun. 2. lib. 2. Rebuffus in præcis benef. titul. quod modis beneficia acquir. pa. 4. b c. avaritia 5. de Elect. C elect. potest. in 6.

C A P. VI.

Pluralitatis beneficiorum exercitatissimus abusus extinguitur.

Leo X. in Concilio Lateranensi.

Dispensations ad plura incompossibilia, ultra duo, nisi qualificatis juxta formam juris communis, non concedantur, nisi ex magna & urgenti causa. Et personis, cuiuscunq; dignitatis, parochiales Ecclesias, & earum perpetuas vicarias, ac dignitates majores & principales, etiam per viam unionis, vel commendæ ad vitam, ultra quatuor obtinend. ex nunc terminum duorum annorum præfigimus, ut interim quatuor tantum ex eis retentis, reliquas dimittere teneantur, & beneficia dimittenda hujusmodi resignari valeant in manibus ordinariorum, ad effectum, ut de illis provideatur personis per eos nominandis, quacunque reservatione, etiam generali, etiam ex qualitatibus resignantur perfonarum resultante, non obstante quo elapsi termino, nisi dimiserint omnia, vacare censeantur, ac possint libere, ut vacantia, impetrari, talesque præterea retinentes, ponas extravagantis, execrabilis, recolendæ memoria Joannis Papæ XXII. etiam prædecessoris nostri, incurant.

C A P. VII.

Ad beneficia, quibus cura animarum jungitur, vita & morum tum doctrina splendore insignes, provebi debent, examine pievio, ac diœcesanorum testium fide & depositione mediante.

Pius IV.

Inter multiplices curas decernimus & declaramus, parochiales Ecclesias, & alia beneficia Ecclesiastica curata, personis sic examine prævio, & per diœcesanorum ac testium fidem, & depositionem eorundem, idoneis repertis, ac prædicto per eos juramento & obligatione, de apud illa certo tunc expresso tempore residendo, per nos collata, quæ postmodum per easdem personas, juramento & obligatione hujusmodi negligitis, etiam in eisdem manibus nostris, etiam ex hujusmodi permutationis causa resignata, seu quovis modo, etiam per juris cessionem, literis non expeditis dimissi fuerint, ac ea, in quibus, ut præfertur, prout tenebantur, debito tempore non resederint, tam de jure quam de facto, ut prius videlicet adhuc eo, quo dum de illis per nos eis, ut præfertur, provisum, seu provideri concessum existit modo, eo ipso vacare, & sic, ac ceu per infra scriptam privationem vacanta impletari, & de illis, tanquam sedis præfatae, etiam propter præmissa reservatis, per nos, & Romanum Pontificem pro tempore existentes, & non alios collatores, disponi posse, ac collationes, & provisiones de hujusmodi beneficis tam idoneis repertis, quam alii ex earum resignatione seu concessione jus habentibus personis, cuiuscunq; qualitatis, conditionis, & præminentia existant, etiam si Pontificali dignitate præfulgeant, nullius roboris vel momenti existere, & viribus enervatas, eosque hujusmodi beneficiis privatos esse, & censeri debere: ita tamen, quod propter vacationem & privationes prædictas, eorundem beneficiorum possessores, seu in illis intrusi, vel super illis colligentes, aliquod jus non acquirant, nec acquisitum sit, seu esse censeatur, nec ipsi de annali, seu triennali, vel aliarum regalium nostrarum beneficio gaudent, neque illo, aut alio juris adminiculo se juvare possint. Et ne ipsi ulterius in sua malitia glorientur, sed, si non Domini timore, saltem formidine poena, a similibus abstineant, omnes & singulos, ut præfertur, vel alias quomodolibet gratificatos, qui de cætero, de parochialibus Ecclesiis, perpetuis vicariis, & aliis beneficiis Ecclesiastici curatis, per obitum vacantibus, examine prævio, ac diœcesanorum, & testium fide, & depositione hujusmodi mediante, ac ultra ea, quæ sacri Canones faciunt, prædicto juramento & obligatione, de eisdem beneficis intra certum

a Pluralitas beneficiorum tum Divino tum Cæsareo jure damatur. Pontificio quidem c. sanctorum. 70. dist. c. clericus. 21. g. i. &c. i. 89. dist. Imberator maxime improbat quempiam habere duas militias. l. iis quidem. C. qui militare non possunt. 22. & duo quidem collega. l. i. ff. de coll. illicit.

& Conc. Trid. sess. 23. cap. 7.

tempus personaliter deserviendis, a nobis sibi provideri obtainuerit, beneficia ipsa, non adimpletis promissis, & obligationi hujusmodi minime satisfacto, in aliorum, etiam intrusorum vel possessorum favorem simpliciter, vel ex causa permutationis hujusmodi resignaverint, seu cesserint, aut illa quovis modo, etiam occasione litis & molestiæ dimiserint, necnon eos, in quorum favorem beneficia ipsa sic resignaverint, cesserint, & dimiserint, illosque, qui ad id auxilium, consilium, vel favorem, directe vel indirecte, scienter præstiterint, inferiores ab Episcopis videlicet, sententia majoris excommunicationis eo ipso per contravenientes incurrenda, a qua non nisi a nobis, aut Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo constituti, absolvit queant, auctoritate Apostolica, & tenore præmissis innodamus, eisdem excommunicatos, & ad predicta, & alia per eos obtenta, sive secularia, sive regularia, quomodolibet qualificata beneficia Ecclesiastica, inhabiles & incapaces eo ipso esse, ut præfertur, censi, beneficia ipsa, ipso jure & de facto, vacare, & a nobis, tanquam apud sedem præfatam vacantia, & propterea dispositioni Apostolica reservata, & non alii, per quoscunque, dummodo ipsi privatis & incapacibus consanguinei, vel affines, aut alias confidentes non sint, quos etiam ad hoc incapaces esse volumus, impetrari posse, sicut per quoscunque, quavis auctoritate fungentes, Judices & personas, etiam Curia Cameræ Apostolicae generali auditorem, ac palati Apostoli audidores, seu locumtenentes, sublata eis, & eorum cuiilibet, quavis alteri judicandi, diffiniendi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & diffiniendi debere; irritum quoque, & inane, si fecis super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter attentari contigerit, eisdem auctoritate & tenore similiter decernimus & declaramus.

C A P. VIII.

Regressum & accessum assentioria facultas, que bona Christi restantis non Ecclesia facit, revocatur.

Paulus IV.

Ad Romani Pontificis auctoritatem pertinet, ut quæ per eum consulto sunt, suum plenarium consequantur effectum, nec prætextu ignorantiae, aut alias quomodolibet cavillentur. Nuper siquidem in consistorio nostro secreto, venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus adstantibus & audiuntibus, decretum fecimus tenoris subsequentis. Sanctissimus Dominus noster, attendens nonnullos ex S. R. E. Cardinalibus, qui ex decreto fel. recor. Pauli Papa III. sanctitatis sue prædecessoris, ultra Ecclesiæ tituli seu denominationis sue, uni tantum Ecclesiæ cathedrali præesse, aut eam in administrationem obtinere permittuntur, ad plures cathedrales, etiam Metropolitanas, & Patriarchales Ecclesias, regressum seu accessum in diversas, sibi Apostolica auctoritate concedi obtinuisse, & in dies obtinere, ad hoc, ut regressu seu accessu hujusmodi effectum sortiente, regimini & administrationi ipsarum Ecclesiarum, seu earum regiminis & administrationis possessionem, seu quasi, non habita, juri & facultati regrediendi seu accedendi hujusmodi, in favorem personarum eis gratiarum & acceptarum, ad eorum libitum cedere possint, in ordinis Ecclesiastici confusionem, & dicti decreti enervationem, atque Ecclesiarum, quæ interdum personam magis utilem & idoneam requirunt, lassionem, ac Christi fidelium scandalum non modicum. Et propterea volens, quantum cum Deo potest, præmissis salubriter occurrere, statuit, decretiv, & ordinavit, quod de cætero perpetuis futuris temporibus, alicui Cardinali non nisi unus regressus seu accessus, ad Patriarchalem, seu Metropolitanam

politanam, vel aliam cathedralem Ecclesiam concedi possit. Et qui ex eisdem Cardinalibus ad præsens regressum seu accessum ad plures cathedrales Ecclesias habent, si præsentes in curia existunt, infra quindecim dies, si vero extra eam in Italia degunt, infra unum, reliqui vero in Gallia, Germania, aut Hispania commorantes, infra duos menses proxime futuros, unam Ecclesiam cathedralem, ad quam vigore regressus seu accessus sibi ad illam concessi, in illius eventum regredi seu accedere malint, eligere & nominare, electionemque, & nominationem hujusmodi manu propria subscriptam, & suo munitam sigillo Senescallo, seu custodi Cancelleria Apostolica, per eum in quinterno ipsius Cancelleria de verbo ad verbum describendam transmittere, ac postquam regressus seu accessus prædicto locus fuerit, infra unum mensem ex tunc computandum, si alteri Ecclesiæ cathedrali præfuerint, aut aliam Ecclesiam cathedralem in administrationem obtinuerint, eam vel aliam, ad quam regressus, seu accessum habuerint, in manibus Romani Pontificis pro tempore existentis, absque ulteriori sibi desuper concedendo regressus vel accessu, ne hæreditariam possessionem ipsius Ecclesie usurpare velle videantur, realiter & cum affectu dimittere omnino debeant: quod si non dimiserint, amba Ecclesiæ eo ipso vacent, & utrique eam de præsule idoneo per ipsum Romanorum Pontificem provideri possit. Revocans, cessans, & annullans ex nunc omnes & singulos regressus & accessus, ipsis Cardinalibus ad quacunque, præterquam per eos, ut præfertur, eligendam & nominandam cathedralem Ecclesiam, sub quibusunque tenoribus & formis, ac cum quibusvis efficacissimis, etiam motus proprii, & certa scientia, ac plenitudinis potestatis clausulis, irritibusque, & aliis decretis quomodolibet concessis, ac decernens ex nunc irritum & inane, quicquid illorum prætextu contra præmissa, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Et licet decretum ipsum per infra scriptum Secretarium nostrum, eisdem Cardinalibus, alta & intelligibili voce in dicto consistorio, lectum & publicatum fuerit, quia tamen postmodum recognovimus, per illud inconvenientibus, quæ occasione regressum & accessum hujusmodi contingunt, præfertim in eo, quod facultatem tribuunt, possessionem, seu quasi, regiminis & administrationis Ecclesiarum sub ipsis regressibus comprehensarum, propria auctoritate apprehendendi, plene provisum non esse, cum saepius possessionem hujusmodi, etiam inscio Romano Pontifice, ad quem Ecclesiarum omnium universalis pertinet cura, apprehendant. Nos inconvenientibus prædictis occurre, & decretum nostrum, quo ad hoc, ampliare volentes, statuimus, decernimus, & ordinamus, quod nullus Cardinalis de cætero, vigore cuiusvis regressus seu accessus ei ad quacunque cathedralem seu Metropolitanam, vel patriarchalem Ecclesiam quomodolibet concessi, etiamsi id sibi ex tenore ipsius regressus seu accessus libere permittatur, possessionem, seu quasi, regiminis & administrationis ejusdem Ecclesie, absque expressa nostra, seu pro tempore existentis Romani Pontificis, licentia in scriptis obtenta, apprehendere præsumat.

C A P. IX.

Beneficia in confidentiam, hoc est, certa simoniacæ prævaricatis specie collata quibusdam, aut ipso jure incapacibus, vel nondum adhuc natis, vacant, eorumque dispositio sedi Apostolice reservatur.

Paulus IV.

Omnes & singulas Ecclesias, etiam Metropolitanas, & alias cathedrales, ac monasteria etiam confitorialia, prioratus, præposituras, præpositus, dignitates etiam maiores, & principales, etiam couventuales, personatus,

administrationes, & officia, cæteraque beneficia Ecclesiastica, cum cura & fine cura, secularia & quorumvis ordinum regularia, etiam de jure patronatus, etiam laicorum, etiam nobilium & illustrium, etiam ex fundatione & donatione existentia, per ejusdem Romana Ecclesiæ etiam Episcopos, Cardinales, & quoscunque alios, etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam ejusdem Cameræ clericos, in titulum, commendam, vel administrationem, aut alias, confidentiam jure prohibitam, cuiusvis persona, ut præfertur, contemplatione vel intuitu, quovis modo recepta, illorum liberam collationem & dispositionem nobis & sedi Apostolica harum serie servantes, ipso jure a die receptionis eorundem vacavisse, & vacare, ac fructuum & pensionum reservationes, ac facultates transferendi, & collationis beneficiorum concessiones, eis ut præmittitur factas, ac regresus, sive accessus, & ingressus concessos hujusmodi cessasse, & cessare, ac extintos esse. Et eisdem Cardinales, seu quovis alios, a prima die receptionis beneficiorum hujusmodi, circa fructus, redditus, & proventus eorundem Ecclesiarum, monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac pensiones prædictas, indebitè percipere, suosque facere non potuisse, neque debuisse, sed illos omnes & singulos ad Cameram eandem devolutos fuisse, & esse, illique deberi, ac ipsos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet pervenerunt, & eorum hæredes, ad integrum illorum restitutionem in utroque foro teneri, & ad id opportunis juris remedii compelli debere, auctoritate Apostolica, tenore præsentium decernimus & declaramus. Et insuper universis & singulis, tam ejusdem Rom. Ecclesiæ Cardinalibus, etiam Episcopis, quam Prælatis, & clericis, & aliis prædictis, præsentibus & futuris, ne deinceps ullo unquam tempore aliquas Ecclesias, monasteria, vel alia beneficia, etiam de dicto jure patronatus, uti præfertur, existentia, aut fructus vel pensiones, aut regressus seu excessus in confidentiam prædictam, aut ad effectum reservationum hujusmodi, sibi postmodum cedentibus procurandum, recipere præsumant: Cardinalibus videlicet & aliis Prælatis hujusmodi, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interdicti ingressus Ecclesie, reliquis vero sub majoris excommunicationis latæ sententiæ posna, per contrafacentes eo ipso incurrenda, a qua nisi a nobis, aut Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo constituti, absolvit distictus inhibemus.

C A P. X.

Causæ beneficiorum in confidentiam collatorum, sedi Apostolice discutienda reservantur.

Pius V.

Ad aures nostras non sine animi nostri displicantia pervenit, ut nonnulli sacros canones parvipendentes, non vereantur in animarum suarum perniciem, Ecclesias etiam cathedrales, & Metropolitanas, monasteria, prioratus, & alia beneficia secularia & regularia, in confidentiam, quam simoniacam pravitatem sapere non ignorant, accepere, & retinere, seu illa in vim regressum sive accessum & ingressum sic eis concessorum, & effectum, ut ajunt, fortiori consequi & habere velle. Nos, qui post nostram ad summi Apostolatus apicem divina favente clementia assumptionem, inter alias nobis imminentes curas, hoc precipue & maxime cordi habuimus, prout habemus, hujusmodi confidentias de medio tollere, & in sua pertinacia circa hujusmodi Ecclesiarum quomodolibet concessi, etiamsi id sibi ex tenore ipsius regressus seu accessus libere permittatur, possessionem, seu quasi, regiminis & administrationis ejusdem Ecclesie, absque expressa nostra, seu pro tempore existentis Romani Pontificis, licentia in scriptis obtenta, apprehendere præsumat.